

DESIGN *for* יוצרים
CHANGE שינוי

יוצרים שינוי
שלב 4- לשתף

רגע לפני שמתחילים מה זה "יוצרים שינוי"?

יוצרים שינוי DESIGN for CHANGE

"יוצרים שינוי" היא תכנית חינוכית בינלאומית, הפועלת בכ- 70 מדינות ופונה לאנשי חינוך המעוניינים לאפשר לתלמידיהם להיות יזמים אכפתיים ומעורבים בקהילה. התכנית פועלת בישראל זו השנה השישית, ומנוהלת על ידי עמותת רוח טובה ועל ידי מייסדת התכנית בישראל הגב' רותי סובל לוטנברג. "יוצרים שינוי" מומלצת ומלווה ע"י משרד החינוך.

מטרת התכנית היא לאפשר לכל ילדי ישראל להאמין ביכולתם להוביל שינוי חיובי בתחומים שמפריעים להם ורלוונטיים לעולםם, תוצרי התהליך מתממשים בפרויקטים חברתיים, במגוון רחב של תחומים.

"יוצרים שינוי" מתאימה לילדים ובני נוער בכל גיל ובכל מסגרת חינוכית ומעניקה למורים ומנהלים כלים ושיטה מובנית, ליישום למידה מבוססת פרויקטים למען הקהילה (Service Project Based Learning), בארבעה שלבים פשוטים:

1. להרגיש

התלמידים מתחילים בלהרגיש מתבוננים בסביבה ומחליטים מה היו רוצים לשנות

2. לדמיין

ממשיכים בלדמיין פתרונות אפשריים לבעיה שנבחרה

3. לעשות

יוצאים לעשות וליצור את השינוי

4. לשתף

מתעדים את התהליך ולבסוף משתפים בתחרות ארצית, בה קבוצה אחת זוכה לייצג את ישראל בכנס הבינלאומי בחו"ל.

הכירו, באמצעות ווידאו קצר, את תכנית "יוצרים שינוי" ואת קירן ביר סת'י, מייסדת התכנית הבינלאומית והאישה שהצליחה להדביק את כל העולם בתכנית ובשפת ה "I CAN".

תוכן עניינים – שלב 4 "לשתף"

נושא	שם	שלב בתכנית	חודש מומלץ להעברת השיעור	הגיל המתאים	מס' עמוד
יוצרים שינוי	מושגי יסוד	כל שלב	לאורך השנה	יסודי ועל יסודי	<u>4</u>
	מתודות לרפלקציה	כל שלב	לאורך השנה	יסודי ועל יסודי	<u>5</u>

שלב 4 - לשתף

מה קורה בשלב זה?	שלב 4 - לשתף	לשתף	אפריל-יוני	יסודי ועל יסודי	<u>8</u>
שיתוף	משתפים פעולה	לשתף	אפריל	יסודי ועל יסודי	<u>9</u>
רפלקציה	סולמות וחבלים	לשתף	אפריל	יסודי ועל יסודי	<u>10</u>
רפלקציה	קציר ויזואלי	לשתף	אפריל	יסודי ועל יסודי	<u>12</u>
רפלקציה ושיתוף	פוסטר הוליוודי	לשתף	מאי	יסודי ועל יסודי	<u>13</u>

מושגי יסוד שילוו אתכם בתהליך

תודעת ה- I CAN

מטרת תהליך "יוצרים שינוי" היא לפתח אצל ילדים את תחושת המסוגלות והתודעה שהם יכולים ליצור שינוי. התהליך מצייד אותם בכלים שמסייעים להם להיות מודעים לעולם סביבם, מאפשר להם לפעול בהתאם לכישורים שלהם ומעצים אותם לעצב עתיד טוב יותר ובר קיימא - היום!

חשיבה עיצובית

חשיבה עיצובית היא שיטה מעשית ויצירתית לפתרון בעיות, מתוך נכונות ליצור תוצאה עתידית עדיפה. זוהי צורת חשיבה מוכוונת פתרון. תהליך חשיבה המתחיל ביעד (מצב עתידי משופר) במקום בפתרון בעיה ספציפית. תהליך של חשיבה עיצובית כולל צבירה ובניה של רעיונות, ללא הצבת גבולות במהלך שלב סיעור מוחות (brainstorming). "יוצרים שינוי" מבוססת על מתודות החשיבה העיצובית והעבודה בהתאם לכך מסייעת להגיע לפתרון המיטבי.

רפלקציה

רפלקציה היא היכולת לקשר בין החוויות השונות של האדם ולבחון אותן, כדי לקדם סכמות מנטליות מורכבות הקשורות זו בזו. זוהי פעילות אנושית חשובה, בה האדם מהרהר מחדש על ניסיונו, מעריך אותו, ולומד ממנו. הרפלקציה מאפשרת לנו ללמוד מתוך החוויה, לפתח מחשבה מקורית על החוויות ולהבין את עצמנו טוב יותר. למרות שזאת פעולה טבעית הנעשית רוב הזמן באופן בלתי מודע, ב"יוצרים שינוי" אנו במודע מקדישים זמן לרפלקציה כדי לאפשר לילדים להמשיג ולנסח דעות ותובנות שמתרגמות את מה שעשו לבעלות משמעות עבורם. התובנות המשמעותיות ביותר יניעו את הילדים להמשיך פעולה משמעותית.

תיעוד

בתהליך "יוצרים שינוי", נאספות כמויות גדולות של נתונים מראיונות, תצפיות ומחקרים, אותם יש לצמצם ולנתח. הצגה ויזואלית של החומרים שנאספים עוזרת לבניית קשרים בין הממצאים השונים, מעוררת רעיונות חדשים ומסייעת לקבוצה להבין את התמונה הגדולה. תמונה אחת שווה אלף מילים. צלמו ותעדו כל פעולה וכל לוח. כך תוכלו לזהות את התפתחות התהליך מראשיתו ולאמוד טוב יותר את הצלחתכם. מומלץ להוריד מהאתר שלנו [פוסטר](#) שיסייע לכם בתהליך.

אב טיפוס

אב טיפוס (Prototype) הוא דגם ראשוני ניסיוני של מוצר חדש. אב הטיפוס מיוצר בדך כלל במטרה לחקור את המוצר החדש. לפני שמשקיעים בייצור מוצר חדש, מהווה אב הטיפוס מודל לבחינה והתנסות. בהתאם לתוצאות ההתנסות באב הטיפוס עובר המוצר שינויים ושיפורים, הבאים לידי ביטוי במוצר הסופי. בדומה לתהליך תכנון של מוצר כך גם בתהליך של פרויקט. ב"יוצרים שינוי" לפני שניגשים להוצאת פרויקט בהיקף גדול כדאי ליצור דגם ראשוני או להוציא לפעולה פעולה בקנה מידה קטן יותר, לצורך בחינה ולימוד הבעיות טרם היציאה ליצירת השינוי המיוחל.

מתודות לעריכת רפלקציה

להלן הצעות למתודות שיעזרו לכם לנהל תהליך רפלקציה אפקטיבי:

שם	תיאור
היגדים	מבקשים מהתלמידים להשלים את ההיגדים הבאים: - הדבר הכי חשוב שלמדתי היום... - היום ניסיתי... - ההצלחה הכי גדולה שלי היום הייתה... - היום אספר בבית ש... - הפעילות שהכי אהבתי הייתה... - מטרת השיעור היום הייתה...
לחשופים חכמים	מבקשים מתלמיד אחד ללחוש באוזנו של תלמיד היושב לידו דבר אחד שלמד, אהב או הפתיע אותו. התלמיד שלחשו לאוזנו מצרף דבר אחד משלו ומעביר לתלמיד נוסף וכן הלאה. התלמיד האחרון צריך לשתף את כולם ברשימה שהצטברה. רצוי לנהל את התהליך בקבוצות קטנות.
כדור צמר	מעבירים כדור צמר בין אחד לשני כשכל ומשחזרים את הפעילות של השיעור לפי הסדר. מה נאמר ומה נעשה. כשמשותף מסיים לדבר הוא זורק את כדור הצמר למי שהוא חושב שיוזע לספר על מה שבא אחריו בעודו מחזיק את החוט. ממשיכים לזרוק את כדור הצמר עד שמסיימים לשחזר את כל הפעילות מהתחלה עד הסוף.
הצעד הבא שלי, נגע לי ללב, תובנות	מציירים את הסימנים הבאים על הלוח ומבקשים מכל תלמיד לכתוב על דביקות לפחות דבר אחד שנגע לליבם, תובנה אחת ומה הצעד הבא שלהם ולהדביק במקום המתאים.
קרוסלה	מפזרים דפים במספר תחנות, כשעל כל דף כתוב רעיון/מושג/נושא שלמדו. המשתתפים יסתובבו בין התחנות ויסבמו את הנושאים באופן שיתופי.
עיצובים	מבקשים מהתלמידים ליצור דף ראשי של עיתון, כשבכל כותרת יופיע רעיון מרכזי שנלמד במהלך המפגש. או לעצב מדבקה לרכב עם ציטוט חשוב מהמפגש/המסר המרכזי של המפגש או לשלוח למורה ווצאפ עם נקודות המפתח העיקריות של המפגש או ליצור ג'יגל/פרסומת קלילה המשקפת את הרעיון המרכזי מהשיעור.
מכתב לתלמיד נעדר	מבקשים מהתלמידים לנסח מכתב לתלמיד שנעדר מהשיעור ובו סיכום השיעור עם נקודות למחשבה.
6 ריץ!	מבקשים מהתלמידים לכתוב מה למדו מהמפגש ב-6 מלים בלבד.
קיר גרפיטי	מחלקים את התלמידים לקבוצות קטנות. על כל קבוצה להציג סיכום לתת הנושא הנלמד באמצעות ציור, סמלים, מלים כך שבסוף ייווצר מעין גרפיטי. לאחר שיסיימו הקבוצות יידרשו לעבור בין כל קירות הגרפיטי ולדון בהם.
תולים כביסה	מחלקים לכל תלמיד/זוג תלמידים פתקית ובה עליהם להציג סיכום קצר באופן מילולי/לא מילולי על אחד הנושאים שנלמדו. בסיום אוספים את כל הפתקים ותולים אותם באמצעות אטב כביסה על חבל/חוט כאשר כל חוט מוקדש לנושא אחר שסוכם על ידי התלמידים. לסיום ניתן להדביק את הדפים במחברת.
סקר פרצופונים	מציגים לתלמידים את ראשי הפרקים שנלמדו ומבקשים מהם להצביע לגבי כל אחד מהם באופן הבא: 😊 = ממש הבנתי 😐 = יש לי שאלות 😞 = לא הבנתי ואשמח להבהרות. מחלקים את הכיתה לקבוצות, כך שבכל קבוצה יהיו לפחות 2 פרצופים שמחים והשאר פרצופים עצובים

לשתף

**השלב הרביעי והאחרון בתהליך - "לשתף"
הוא שלב של סיכום, רפלקציה ושיתוף אחרים ביצירת השינוי.
זו ההזדמנות לעורר השראה! במהלך שלב זה תלמידים ילמדו
להציג לעולם את השינוי שיצרו ובסיומו ישתתפו בתחרות ארצית
ואולי אף יזכו לייצג את ישראל בכנס בינלאומי בחו"ל!**

לצפייה בסרטון הסבר על שלב זה [כנסו לאתר](#)

מה קורה בשלב זה?

מרחיבים את מעגלי ההשפעה

הנחו את תלמידכם לשתף כמה שיותר אנשים בעשייה על מנת להרחיב את מעגלי ההשפעה, החל מקהילת בית הספר והמשפחה ועד לכלל הקהילה והעולם. חשבו מהם אמצעי השיתוף וההפצה הנכונים לכם: עלונים, תקשורת מקומית, מדיה חברתית וכדומה.

מגישים מועמדות לתחרות

אספו את חומרי התיעוד שצברתם בתהליך והגישו מועמדות לתחרות הארצית "יוצרים שינוי ליזמות חברתית" באמצעות טופס הגשת מועמדות הנמצא באתר, בצירוף ווידאו (עד 3 דקות), או תמונות (עד 4 לכל שלב).

משתתפים בכנס ארצי

השתתפו בכנס הארצי של כל יוצרי השינוי בישראל ואולי אף תזכו לייצג את ישראל בכנס הבינלאומי בחו"ל!

מסכמים את התהליך

רגע לפני הסוף, סכמו את התהליך וקיימו עמם מפגש רפלקציה. שאלו אותם מה הם למדו על הבעיה אותה יצאו לפתור? על חבריהם? על עצמם? וכיצד לדעתם ניתן יהיה לשמר את השפעת השינוי שהם יצרו. זה יסייע להם לסכם את המחשבות והחוויית שצברו ולהוות השראה לילדים אחרים להאמין ביכולתם ליצור שינוי.

* בעזרת השיתוף אנחנו מעוררים השראה באחרים ותורמים לתחושות העצמה וגאווה בקרב הילדים שביצעו אותו. הרפלקציה והסיכום בשלב זה, מאפשרים לילדים לבחון את התהליך שעברו והשינוי שיצרו גם בסביבה וגם בעצמם.

מיומנויות המאה ה-21 הנרכשות משלב זה

תקשורת, אוריינות דיגיטלית, יכולת לספר סיפור, לעורר השראה ולסחוף אחרים, טרנספורמציה אישית ותחושת מסוגלות.

תוצרי הלמידה משלב זה

רפלקציה, תיעוד, איסוף חומרים, הפקת סרטונים וחומרים להפצת הסיפור, כתיבה בתקשורת דיגיטלית ועוד.

חשוב לזכור!

- "יוצרים שינוי" היא חלק מתנועה עולמית. השיתוף שלכם משפיע על כל העולם.
- בקרו באתר "יוצרים שינוי" לפרטים נוספים על הגשת הפרויקט לתחרות ועל הקריטריונים לשיפוט.

מתאים לגילאי: יסודי ועל יסודי

45 דק'

לוח

"משתפים פעולה"

נושא השיעור

איך לשתף ולעזור השראה

מטרת השיעור

תכנון מקסימאלי של הפצת סיפור השינוי.

הוראות הפעלה

1. מציגים בפני הילדים את הטבלה הבאה ומבקשים מהם להוסיף או לשנות את מרכיביה בהתאם לדרכים שהם מעלים להפצת סיפור השינוי שלהם.
2. מותחים קו בין הצדדים בהתאם.

בית ספר

עיתון מקומי

פייסבוק

בתי ספר אחרים

סרט

כתבה

הרצאה

הפעלה

תיעוד

רושמים את כל הבעיות
שעלו על הלוח ומצלמים.

מתאים לגילאי: יסודי ועל יסודי

45 דק'

לוח סולמות
וחבלים, קובייה

"סולמות וחבלים רפלקטיביים"

נושא השיעור
רפלקציה

מטרת השיעור

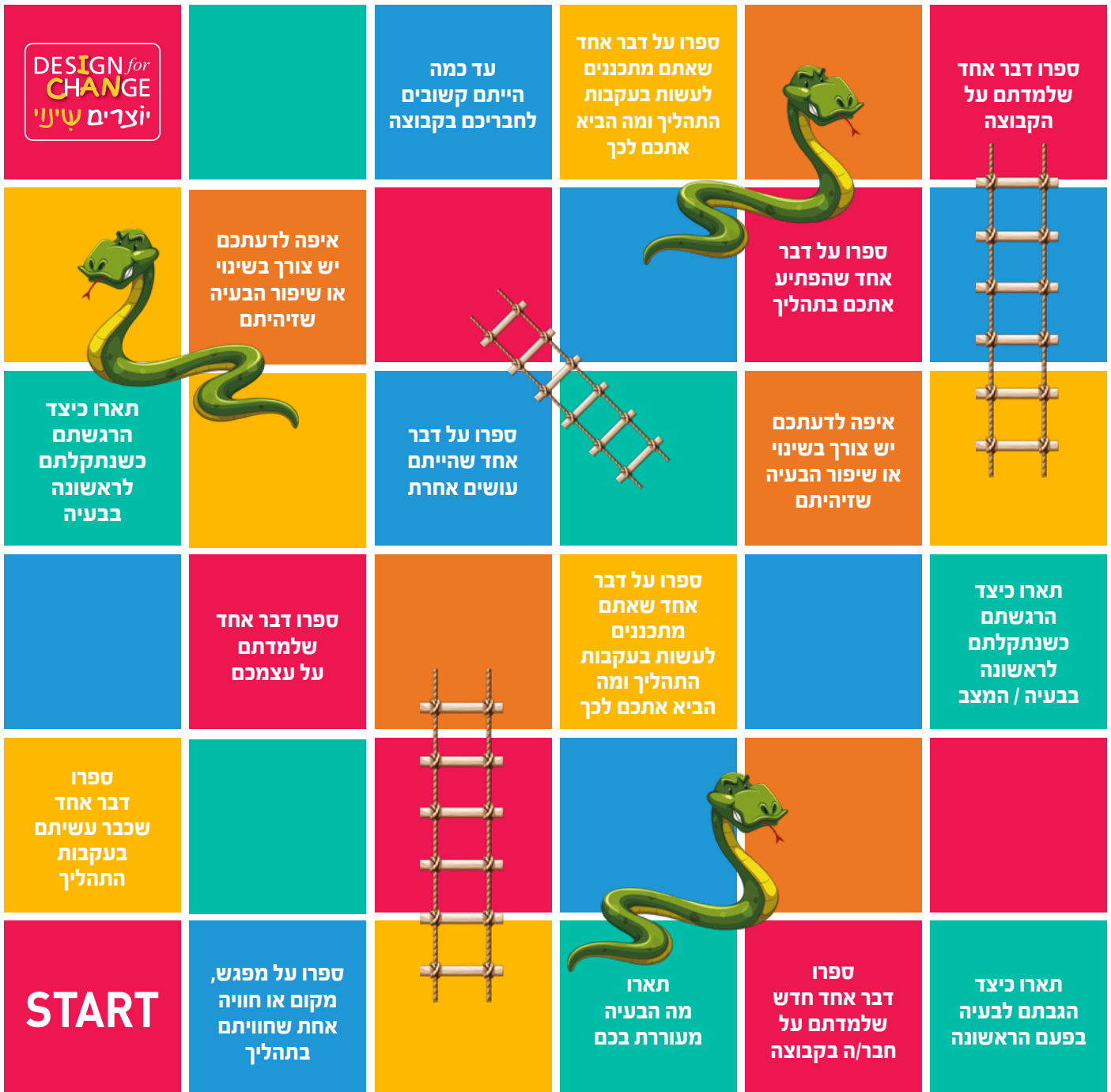
תרגול בחשיבה רפלקטיבית כדי להשביח את ההבנה שמובילה לשינוי משמעותי.

הוראות הפעלה

1. עורכים שיחה כדי לקבוע את הנושא עליו תרצו לערוך רפלקציה.
2. מארגנים את הקבוצה סביב לוח המשחק.
3. מחלקים את הקבוצה לזוגות (או שלישיות) ומנחים אותם להתקדם על גבי הלוח.
4. ע"י זריקת קוביות ומענה בהתאם לשאלות.
5. לכל רפלקציה ניקוד אחר.
6. משחקים עד שכל הזוגות מגיעים לסוף.
6. הזוג עם מירב הנקודות זוכה.

"סולמות וחבלים רפלקטיביים"

5 רמות הרפלקציה ומפתח נקודות

- דיווח (1 נקודה)**
שיתוף בפרטים ועובדות שהצטברו בתהליך ללא הבעת דעה
- תגובה (5 נקודות)**
תיאור תגובות ורגשות למצבים
- התייחסות (10 נקודות)**
הבעת דעה אישית
- הפנמה (15 נקודות)**
שיתוף בחוויה מתוך למידה וניסיון אישי
- מתבונה לפעולה (20 נקודות)**
תרגום התובנות לעשייה בפועל

45 דק'

פתקיות דביקות,
גיליונות נייר עיתון,
צבעים/טושים

"קציר ויזואלי"

נושא השיעור רפלקציה

מטרת השיעור

רפלקציה ואיסוף התיעוד החומרי והרגשי של תהליך הקבוצה ב"וצרים שינוי"

מוזמנים לאירוע

תלמידים, מורים, הורים, אנשי קהילה, אנשי חינוך.

הוראות הפעלה

1. מחלקים לילדים פתקיות דביקות וכלי כתיבה
2. מבקשים מהילדים להשלים את המשפטים הבאים - (משפט אחד לפתקית)

הרגשתי

למדתי

חששתי

ניסיתי

פגשתי

גיליתי

שיניתי

רציתי

ויתרתי

הצלחתי

פספסתי

הבנתי

זיהיתי כשרון של תלמיד

3. עובדים בקבוצות קטנות ומארגנים את הפתקים של חברי הקבוצה על גבי הבריסטול ב"עננים" בעלי מכנה משותף.
4. בוחנים ודנים בשאלה: איזה סיפור מספרים הפתקים? וכותבים את הסיפור.

נושא השיעור

5. מציירים את הסיפור מתחילתו ועד סופו על גבי נייר העיתון לאורך הקיר.
6. כל קבוצה מציגה את הפוסטר ואת הסיפור שלה.
7. כל אחד לוקח עוד פתקית ורושם תובנה אחת (לפחות) שעלתה מהרפלקציה על התהליך שכעת חוו.

תיעוד

מצלמים את הלוחות ומתעדים את הצגת הקבוצות בווידאו.

מתאים לגילאי: יסודי ועל יסודי

45 דק*2

בריסטולים וחומרי ציור
או מחשב עם תוכנת
עיבוד

"פוסטר הוליוודי"

נושא השיעור

רפלקציה ושיתוף

מטרת השיעור

לנסח את עיקרי הפרויקט באופן מעורר עניין והשראה.

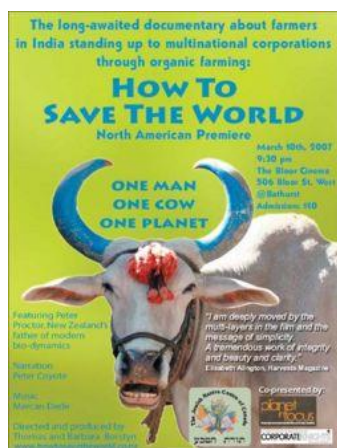
הוראות הפעלה

- מנחים כל קבוצה לעצב פוסטר לסרט סיפור השינוי של בהתאם לשאלות מנחות:

- איזו כותרת תתנו לו?
- מהי כותרת המשנה?
- מי השחקנים?
- איפה מתרחשת העלילה?
- באיזה ג'אנר הסרט? מתח, אהבה, קומדיה, מערבון, דוקומנטרי.

תיעוד

תערוכת פוסטרים

מגישים מועמדות לתחרות "יוצרים שינוי"

תכנית פעולה:

1. אוספים את כל החומרים.
2. מכינים סרטון בן 3 דקות המספר את סיפור השינוי (משתמשים בתיעוד שאספתם לאורך התהליך: צילומים / סרטים / תצהירים של בעלי עניין).
3. ממלאים את טופס ההגשה לתחרות באתר "[יוצרים שינוי](#)".
4. משתתפים בכנס השיתוף הארצי של "יוצרים שינוי".

בהצלחה!